

Powstanie Wielkopolskie

<https://pw.ipn.gov.pl/pwi/form/r491042410,TANAS-Stanislaw.html>
27.05.2024, 23:48

TANAŚ Stanisław

Osoba

TANAŚ Stanisław

Urodzony

1900

Zmarł

1966

Opis

uczestnik powstania, ochotnik z Pleszewa. Ur. się 22 października 1900 r. w Baranówku (k. Pleszewa), w rodzinie robotnika rolnego oraz górnika Szczepana i Marii z Trzebowskich. Naukę w szkole powszechnej przerwał w 1909 r., kiedy rodzice wyjechali „za chlebem” do Niemiec i tam ukończył szkołę podstawową (1915). Do średniej szkoły powszechnej uczęszczał w Karstrop. Należał wówczas do polskich organizacji: Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” oraz Koła Śpiewaczego „Leśna Róża”. 16 VI 1918 r. brał udział, jako członek ćwiczący, w zlocie „Sokoła” IX okręgu Witten. W czerwcu wcielony został do armii niemieckiej (15 baon pionierów w Strasburgu). Podczas rewolucji w Niemczech oddalił się od oddziału i przyjechał do Pleszewa (rodzice powrócili w styczniu 1919). 26 XII 1918

r. przybył z ochotnikami z Pleszewa do Poznania i na dworcu kolejowym pełnił służbę patrolową. Z 27 na 28 grudnia patrolował ulice Poznania. Wziął udział w odebraniu Niemcom koszar 6 Pułku Grenadierów. 29 grudnia powrócił do Pleszewa, by 31 III 1919 r. powtórnie znaleźć się w szeregach powstańczych. Przydzielony do 1 baonu saperów wielkopolskich przebywał na odcinku frontu śląskiego, a następnie na froncie płn.: Wągrowiec, Czarnków, Chodzież. 17 XII 1919 r. odkomenderowany został na kurs do Szkoły Podoficerskiej Saperów w Warszawie, gdzie otrzymał awans do stopnia kpr. (1921). Ponownie awansował do stopnia sierż. służby czynnej. W 1933 r. został przeniesiony do broni pancernej, a później do wojskowego Instytutu Badań Inżynierii. Podczas wojny obronnej 1939 r. walczył w broni pancernej. Dostał się do niewoli radzieckiej. Przekazany Niemcom, od 1940 r. przebywał w obozie niemieckim k. Luneburga, z którego uciekł w marcu 1942 r. Powrócił do Warszawy, gdzie wziął aktywny udział w ruchu oporu, następnie w powstaniu warszawskim (1944), a po jego upadku dostał się do niewoli. W maju 1945 r. ponownie wrócił do stolicy, już jako inwalida wojenny. Pełnił szereg funkcji, m.in. prezesa LZS Pruszków (k. Warszawy), prezesa Powiatowego Związku Gminnych Spółdzielni „SCh” Pruszków. Należał do Związku Inwalidów Wojennych. Zmarł 17 lutego 1966 r. w Warszawie. Był odznaczony m.in. Orderem Odrodzenia Polski V kl., Srebrnym Krzyżem Zasługi, Brązowym Krzyżem Zasługi. Żonaty z Sabiną z Szyszkowskich, miał syna Tadeusza (1925).

Bibliografia

Z. Kościański, Powstańcy wielkopolscy. Biogramy uczestników powstania wielkopolskiego 1918-1919, t. IV, red. B. Polak, Poznań 2008, s. 200-201.

Autor wpisu

Zdzisław Kościański